

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ali smemo biti krščanski socialisti?

So nekateri med nami, ki so dobri katoličani, pa niso posebno vneti za krščansko-socialno gibanje, ki nastopa v naših dneh z vedno večjo močjo. Enim se zdi časovna novotarija, ki pride in zopet mine; drugim je zopet odurno in prerobato, ker zdravega jedra ne ločijo od nekojih nelepih izrastkov. Da se stvar prav razsodi, treba jo je dobro poznati. Ako si veliko anti-semitsko ali protijudovsko stranko, in ravno ta velja za krščansko-socialno, bolj natančno ogledamo, bomo brž videli, da se loči na več med seboj zelo različnih vrst. Mržnja do Judov jim je sicer skupna, pa tudi ta mržnja je iz različne tvarine in pri najboljših delih cele stranke je tako poblašena, da se skoraj ne dotika več oseb; temveč pa načel, po krščanskem pregovoru: »Sovraži greh, pa ljubi grešnika!«

Najsurovejša vrsta antisemitov so nemški nacionalci. Oni se niti ne smejo šteti med »krščanske« socialiste, ker so kristijani le po imenu, po krstu, sicer pa v brezverskem, liberalnem duhu izgojeni. Zato sovražijo katoliško cerkev in njene duhovnike ter ojstro nasprotujejo verski šoli. V Dolenji Avstriji pobijajo pravo krščansko-socialno, v drugih avstrijskih deželah pa katoliško-konservativno stranko. Druga njih grda lastnost je, da škilijo v Nemčijo in ne marajo veliko za Avstrijo, katero bi najrajši spravili pod prusko oblast. Tretja nečednost je njih narodna oholost ali ošabnost. Nemca štejejo za prvega človeka na svetu, vse druge narode zaničujejo in sovražijo, in ravno ta ošabnost jih uči tudi Jude zaničevati. V nekotiki meri je ta mržnja do Judov seveda opravičena, ker je ta narod res nagnjen k sleparstvu, goljufnosti, lakomnosti, sebičnosti, oderuštvi, izsesavanju in izkoriščanju tuje slabosti.

Nekaj boljši so »socialni reformatorji« v Nemčiji, ker se opirajo vsaj na krščansko podlago in Kristusa ne zatajujejo. Vendar so večji del lutrovcu ali protestanti in neprijatelji katoliške cerkve. Ker živega krščanskega vrelca nimajo v sebi, ampak komaj njegovo senco, zato je njihovo delovanje tudi bolj mlačno in polovičarsko, posebnih uspehov nimajo.

Pravi krščanski socialisti so le tisti, ki so verni katoličani in hočejo človeško družbo urediti in prenoviti po naukih Kristusa, sv. cerkve in sv. očeta papeža Leona XIII. Pa tudi med njimi se najdejo nekateri, ki se dajo voditi od slepega sovraštva do Judov ter so v svojih besedah včasih zelo surovi; sovraštvo in zmirljanje je pa greh in se za kristjane ne spodobi. Čisto zlato med protijudovci so le tisti krščanski socialisti, ki ne sovražijo oseb, ampak le pogubna načela, krive nauke judovskega liberalizma, katerim pa niso samo Judje, ampak tudi mnogi popačeni kristijani podvrženi. Oni tirjajo, naj se naredijo take postave, da bo vsak obva-

rovan pred goljufijo, sleparijo, odrtijo in izkoriščanjem; oni hočejo, naj vlada med ljudmi krščanska ljubezen in pravica, kakor je Kristus zapovedal: pošteno delo naj dobi svojo pošteno plačo; mož naj zasluži toliko, da zamore preživiti sebe in svojo družino; kmetom, rokodelcem, meščanom naj se ne naklada več bremen in plačil, kakor jih nositi zamorejo; pijavke pa, ki hočejo brez dela dobro živeti od goljufije, sleparstva in oderuštva, naj se zatrejo ali pa iz dežele preženejo. Treba je, pravijo, človeško družbo z boljšimi postavami tako urediti, da bodo mogli vsi potrebni stanovi, vsi delavni ljudje, naj že delajo z roko ali z glavo, zadovoljno drug poleg drugega živeti; za stare in bolne se mora pa pokojnina preskrbeti, kakor veli krščanska ljubezen in usmiljenost. Ali niso mar to lepi in hvalevredni nameni? Ali se ne bomo tudi mi z veseljem pridružili tako poštenu stranki? Ali nam tega ne ukazuje naravnost sv. vera? (Konec prih.)

Deželnozborske volitve na Koroškem.

(Izvirni dopis s Koroškega).

Koroški Slovenci smejo z zadnjimi deželnozborskimi volitvami biti povsem zadovoljni. Priborili smo si tretjega slovenskega poslanca in po drugih okrajih znatne manjšine, na katere se bode na zadnje morala več ali manj ozirati vendar-le tudi višja gospoda! V slovenskih krajih se je obnesla volitev vrlo dobro, ne tako v nemških, kjer se je upalo, da si pridobi katoliška ljudska stranka več sedežev v dež. zboru. Vkljubo mnogim naporom in res mnogo se je delalo v tem oziru tudi na nemških krajih, sedaj še ni šlo! Lažiliberalizem se je med našimi Nemci že mnogo preveč vgnezdil, da bi ga mogli kar s prvim naskokom podreti. In ker stari liberalizem sedaj nastopa pod novo obleko, z drugo krinko: nacijonalizma, je le tem nevarnejši! Z vstrajnim delom se bode dalo večjih uspehov — upamo — doseči tudi med koroškimi Nemci.

Hrabro so se držali naši slovenski možje pri prvotnih in pri glavni volitvi. Vkljubo najhujšemu pritisku od nasprotne strani, stali so trdni za sveto našo reč. Klic višjega pastirja o volitvah je našel med Slovenci glasen odmev v — dobrih volitvah. Posebno pohvaliti nam je našo Podjunsko dolino, okraj Velikovec. Tam so ostale samo še tri občine v nasprotnih rokah, vse drugo je — naše. Da le ostane še zanaprej tako, potem imamo najboljše nade za prihodnje državnozborske volitve!

Od 114 volilnih mož je bil 101 naš; pri glavni volitvi dne 21. sept. sta bila naša kandidata, gg. Gregor Einspieler in Franc Muri izvoljena s 100 glasovi. Na-

sprotna kandidata sta dobila le po 5 in 7 glasov. Veliko naudušenje je vladalo po tako soglasni volitvi.

Dobro je šlo tudi v Ziljski dolini, kjer smo srečno vrgli znanega nemškutarja dr. Abuja, ki je v deželnem zboru vedno nastopal kot (rojen) Slovenec, a kar je le mogel, pobijal naše zahteve in težnje. Bil je vsikdar v prvi vrsti naših nasprotnikov. Sedaj so mu Ziljani obrnili hrbet, zakaj izvoljena sta naša kandidata, Franc Grafenauer (Slovenec) in Janez Huber (Nemec) z 52 glasovi. Nasprotnika dr. Abuja in Steinwender sta dobila 27 glasov.

V okrajih Celovec in Beljak so dosegli Slovenci zdatne manjšine. V Celovcu sta dobila nasprotnika Kiršner in Fr. Huber po 108 glasov, naša kandidata, Mart. Štih in Toff pa 36. V Beljaku sta izvoljena nasprotnika Oraž in Bartlmä z 60 glasovi, naša kandidata, Kobentar in Paul pa sta dobila 27 glasov. — Kakor kažejo številke, stopali so naši možje povsod zelo disciplinirani na volišče. Da ne moremo doseči več uspehov, kriva je »liberalna« razdelitev volilnih okrajev, po kateri smo povsod potisnjeni v manjšino.

Med Nemci je šlo, kakor omenjeno, za katoliško ljudsko stranko slabo! Nasprotniki so delali z vsemi sredstvi, zlasti z lažmi in zavijanjem, in tako se jim je se posrečilo ohraniti se na površju. —rn—

Cerkvene zadeve.

Slavnost pri Sv. Martinu v Rožni dolini.

Dne 13. sept. je bilo za šmartinsko faro veliko veselje. Trije visoki mlaji pred cerkvijo in neprenehano gromenje topičev je naznanjalo, da se v Rožni dolini nekaj posebnega obhaja. Ta dan namreč so nam vlč. g. kanonik in dekanjski oskrbnik pri Novi cerkvi, dr. L. Gregorec, blagoslovili novoslikane podobe v cerkveni ladiji ter imeli v svoji znani zgovornosti tej slovesnosti primerno pridigo in služili sv. mašo med asistenco sosednih gg. duhovnikov. Naj bo vsem za to presrečna hvala!

Kakor so č. g. govornik v pridigi razložili, se je do zdaj pri tej cerkvi polagoma vse potrebno priskrbelo, le slikanje ladije je še k dovršenosti manjkalo. Pridni farani so pa po nagovarjanju svojega župnika tudi to sv. Martinu priskrbeli in sicer še v tako slabih gmotnih časih. Pri tej priložnosti so bila tudi popravljena in obnovljena vsa cerkvena okna, pobarvane duri in cerkvene klopi, osnaženi oltarji in monštranca. Prekrasen nov lesteneč ali luster je pa bil kupljen, večinoma po doneskih mladine, že pred enim letom, in je zdaj cerkev ena najlepših v škofiji, — po besedah pridigarjevih: »kakor lepo okrašena nevesta svojemu ženinu«. Naj Bog požrtvovalnim faranom stoterno povrne! Hvalo si pa zaslužijo tudi vrli Savinječani, zlasti iz Žalca, ki imajo do sv. Martina že od nekdanjega veliko zaupanje ter so nam brezplačno navozili potrebnega, lepega peska. Naj jim sv. Martin izprosi srečo pri živini!

Slikarji je izvršil akademski slikar gosp. Ivan Gosar, ki se je pred kratkim iz Gorice v Celje preselil. Napravil je na oboku deset velikih skupin, predstavljajočih življenje sv. Družine; potem še na eni strani za mladino sv. Alojzija, na drugi pa za tretjerednike sv. Frančiška Ser. in pa na koru dva velika angela z godbenim orodjem; povsod vzmes in doli po steni pa primerno ornamentiko v romanskem slogu, kakor to k tej cerkvi sodi. Vse te slike so res krasne in duhovite ter ne vem, kateri bi dal prednost. Zlasti v srce ganljiva je smrt sv. Jožefa in preblazene Device. Razvrstitev

podob in ornamentike ter perspektiva, posebno pa izborni kolorit, — vse kaže slikarja mojstra, da se mu mora po pravici izreči: Hvala in slava!

Čudim se le, da za tako večjega slikarja na Štajarskem tako dolgo nismo znali, med tem, ko smo morali zaslужek tujim dajati. Gosp. Gosar je namreč domačin, doma iz Gorejnskega, vnet Slovenec in katoliški mož. Zraven še naj omenim, da je gosp. Gosar jako marljiv delavec, v vsem vedenju ljubezniv in prijazen, mlad mož in ga torej lahko z dobro vestjo cerkvenim predstojništvom priporočim, da mu izročijo cerkveno slikarijo na presno, ali pa tudi oltarne in druge slike na platno z oljnatimi barvami. Tudi v portretih je umetnik.

Vsa čast sicer tudi drugim slikarjem, ki so v naši škofiji res že mnogo lepega naslikali, — pa gospoda Gosarja ne prekosi nobeden. — Kdor od čast. duhovnikov se hoče o tem še bolj prepričati, naj pride v Rožno dolino, kjer bo gostoljubno sprejet.

Gospodarske stvari.

Shod slovenskih delavskih stanov.

Dne 15. avg. se je sešel v Ljubljani drugi shod slov. delavskih stanov. Po sv. maši v cerkvi Sreca Jezusovega so se zbrali zborovalci ob 9. zjutraj v dvorani rokodelskega doma. Za predsednika je bil z vslikom voljen dr. Krek. Po kratkem jednatem pozdravu je povedal, katero nalogo ima izvršiti shod: Ker imamo že vsestranski sistematični socijalni načrt za vse delavske stanove, razgovarjali se bom na podlagi njegovih določil, kako izvesti naše zahteve in kaj ukreniti v zboljšanje naših gospodarskih razmer.

Splošna resolucija, katero je stavil č. g. Fr. Korošec iz Maribora, se glasi: »Zastopniki slov. del. stanov hočejo delovati povsod in vselej zato, da se od vseh zastopnikov našega ljudstva zahteva, da dobro umevajo socijalno vprašanje v krščansko socijalnem smislu in da obljubijo delovati v njegovo rešitev.«

Nato je prof. dr. Ivan Janežič poročal, kako bi se dala izpeljati posamezna določila socijalnega načrta o kmečkem stanu. Govoril je o škodljivosti velikih posestev, o stalnih domovih, zlasti o kmečkih zadrugah. Kmet si ne more pomoči sam; postave izpremeniti morejo samo poslanci. Pač pa ima dve sredstvi za pomoč: to so Raiffeisenovo posojilnice, katere mu dajo denarnih sredstev, in kmečke zadruge, katere ga varujejo vsestransko. Posebno sedaj lahko slov. kmetje pogumno začno snovati kmečke zadruge, ko se jasno vidi sijajni uspeh zadruge v Dobropoljah. Kot dopolnilo k socijalnemu načrtu stavi sledeče resolucije:

1. Zastopniki slov. del. stanov izražajo, da se naj v vseh slov. pokrajinah snujejo slobodne kmečke zadruge, ki naj bodo tako urejene, da k njim lahko pristopijo vsi, tudi najrevnejši zastopniki kmečkega stanu.

2. Kmetje naj uporabljajo pridelane surovine čim največ moči naravnost v svojo potrebo. Zadruge naj izdelovanje sukna, platna, usnja itd. prevzamejo in napredku časa primerno s potrebnimi stroji izdelujejo za svoje ude.

3. Carine same ne morejo rešiti kmetijstva.

4. Treba je umetnih gnojil za kmetijstvo na Slovenskem sploh, in one rudninske snovi, ki služijo v namdestilo opešane rodovitne prsti in namestu hlevnega gnoja, naj se v posameznih deželah poiščejo in vporabljajo, in naj bodo tako proste, kakor gramozne jame za posipanje cest.

5. V posameznih slov. deželah, kjer ga še ni, napravi se kemično poskuševališče, ki naj kmetom brezplačno posluje.

Sejmovi. Dne 5. oktobra v Konjicah, pri Sv. Jakobu v Dolu, v Žalcu, Jurkloštru, Arvežu, Artiču in Mariboru (za konje). Dne 6. oktobra pri Sv. Heleni, v Radgoni in Pišecah.

Dopisi.

Iz Šoštanja. (Čudeži.) Pred dobrim pol letom je tukaj umrlo in bilo neslavno pokopano neko bitje; uzrok smrti je bil na mrtvaškem listu «švohoust». Bil je to »šulverein«. Tega spačka sta pred nekaj časom od smrti zbodila tukajšnja dva fabriška brata, nekdanji slovenski sokol Hanserl in deviški Francerl. Asistirali so jima tukajšnji zdravnik in sivolas gospod iz grada v družbi drugih narodnih odpadnikov in »šklafov«. Rjuli so tako dolgo »heil« in »hoch«, dokler se je mrtvec zbudil. Veščaki trdijo, da ne bo dolgo životaril, ker je slaboumen, se mu že zdaj meša, da ima premalo možgan. Od kod jih bo neki dobil, morda od svojih vzbuditeljev? Meša se pa v trgu sploh v glavah naših nasprotnikov tako, da nas je začelo še skrbeti za njih zdravje. To smo posebno opazovali pri zadnji volitvi trgov in mest. Oj Lenko, kako srečen si, voljen biti, zastopati takošno mešanico iz Šoštanja, Slov. Gradca itd. — Občinski trški zastop je zdaj v slovenskih rokah. Šoštanjski renegatje ga upajo nam iztrgati. Predrznost, vsakovrstno nepošteno orodje, posebno denar in tovarna, z vsem tem upajo predreti. Pa manjka jim pravica in poštenost, zato ne bo zmaga njihova, zato lahko gledamo mirno v prihodnost. Toda na delo, da ne bo prepozno! Pred vsem je treba nekaterim širokoustnežem zamašiti malo usta, kako, še vemo. Z železno doslednostjo se je ogibati nasprotnih obrtnikov, posebno pa gostilničarjev. Ali razumeš, slovenski kmet? Saj veš, kje so naši ljudje! One kričače pa, ki se v elegantnih kočijah vozijo in bi radi aristokrate »špilali«, pa vendar po čreslu dišijo in se prav domače počutijo v družbi najbolj dvomljivih eksistenc, — te bomo tudi nadalje ignorirali in omilovali.

Iz kozjanskega okraja. (Toča — pomanjkanje učiteljev.) Okrajno glavarstvo Brežice obstoji iz 56 občin, od katerih je po mnenju davčnega nadzornika od toče in povodnji več ali manj 33 poškodovanih. Posebno je močno zadet, kakor je bilo že naznanjeno, kozjanski okraj, v katerem je le Zagorje, Prevorje, Olimje in deloma Pilštanj obvarovan. Posebno je trpela Planina, kjer je bila toča trikrat in pa Polje. — Druga nesreča v tem okraju bi se smele imenovati one predrage šole, kjer pa učnih močij primanjkuje, občine pa se zadolže, ter bi še naj pomožnim učiteljem nagrade delile. N. pr. Prevorje ima čez 90 odstotkov vloge. Šola je sicer lepa, a učitelj samo eden. V Št. Vidu je trirazredna, a III. razred skoraj nepotreben, ker je neki komaj 6—10 otrok. V Zagorju hočejo tudi višje šolske oblasti šolo v dvorazredno razširiti, kar je po našem mnenju skoraj nepotrebno, a vsolane občine dobijo radi tega precej velike vloge. Vsolanih otrok je menda v Zagorju kakih 148, a obiskajočih pa 128. To število pri poldnevem poduku ni preveliko, kar se bo tudi pozneje pokazalo, ako ne bo učnih močij, ko bo poldnevni poduk zopet dober, kakor je n. pr. na Prevorji. Prav je, da se za poduk mladine skrbi, ter zato stavijo šole, ako niso predrage, pa šolske oblasti naj tudi skrbé, da bode dovolj učiteljev.

Iz Celja. (Kat. podpornemu društvu) so za srečke plačali: Valentin Zupanc, posestnik, 600 gld.; Več vkup 69 gld.; Fr. Kmecl, krojač, 27 gld.; Jos. Žehel, župnik, in J. Krančič, kaplan, po 20 gld.; J. Pajtler, Ant. Fišer; And. Podhostnik in G. Zernko, po 10 gld.; M. Medved, kaplan, 8 gld.; A. Hajšek, č. kanonik, in Fr. Jug, dekan, po 5 gld.; Fr. Valenko, kaplan, 6 gld. — Dosihmal je podporno društvo za 2460 gld. srečk razpečalo. Še jih je v razpečavo nad 7000. Ogromno število! Kje so darežljivci, ki bi jih pokupili ter društvo omogočili, poslopje okoličanske slovenske šole za dekleta razširiti? Deklic se vsako leto več oglašá, ker je obče znano, da je ta šola, pod vodstvom čč. šolskih sester, vsestransko izvrstna. Toda prostorov manjka. Ta šola zavisi od svojega početka do danes od samih milodarov Slovencev, ki imajo za dobro stvar vselej usmiljeno srce in radodarne roke. Ako pa društvo s pomočjo prijateljev in dobrotnikov slovenske mladine že 18 let to vzgledno šolo vzdržuje, se gotovo ne bo varalo, če trdno zaupa, da bo ž njihovo pomočjo še to svoje podjetje izvršilo. Med tem, ko se izkreno zahvaljuje vsem tistim, ki so srečke že plačali, prosi vse svoje blage člane in druge mile dobrotnike, ki še srečk niso rešili, da bi jih rešili, po možnosti med ljudstvom razpečali in še po drugih segli. Nedorazna mladina se bo pa v pobožni molitvi svojih dobrotnikov hvaležno spominjala.

Iz Vitanja. (Podpora; društvene vesti.) Za naše siromašne župljane, po toči poškodovane, se je nabralo milodarov: v Vitanju (med drugim posojilnica vitanjska 50 gld.) 72 gld.; v Konjicah, v denarju po vlč. g. nadžupniku, 12 gld. in žita 13 vaganov; v Slovenski Bistrici, po preč. g. kanoniku, 5 gld.; v Vojniku po g. Fr. Vratariču, trgovcu in posestniku, 15 skafov koruze. V imenu obdarovanih se s tem izreka najiskrenejša zahvala vsem blagim dobrotnikom! — V Kurnikovem vrtu je bilo dne 8. septembra popoldne kaj živahno. Na stotine ljudstva se je zbralo k občenemu zboru cerkvene družbe in bral. društva. Na to se je igrala jako priljubljena igra tombola, ter se nabral znaten znesek za uboge šolske otroke. Pa še dva pevska zbora sta nas razveseljevala ter skušala drug drugega prekositi: domači mešani pevski zbor in kaj dobro izvežbani moški pevski zbor konjiški. Srečo smo imeli tudi z vremenom.

Od Sv. Ane v Slov. gorieah. (Občinsko. — Praznovanje.) Na Ščavnici so zopet volili starega predstojnika, g. Martina Steinfelzerja. To je prav, ker on je že vaje ter priljubljen tudi v duhovniškem krogu. Pohvalno ga omenjam radi tega, ker ima občinske table in kažipote slovensko-nemške, samo jeden še je nemšk, kar je upati, da se polagoma popravi. Dosti bolj, bi rekel so župani probujeni ob slovensko-nemški meji, nego tam nekateri pri slavnem Sv. Lenartu v Žrjavcih. Recimo, kakó lepo se čita ob cesti na Spodnji Ščavnici, ki gre v Radgono, kjer je kažipot v lepi slovenščini n. pr. k Sv. Ani, v Apače in v Lomanoše. Prav je, le takó naprej; naj se glasi naš dični jezik tudi v javnosti, na cestah! — V Ledineku se je pa volitev občinskega predstojnika zelo dolgo zavlekla, a je izpala častno; izvolili so tudi starega župana, g. Antona Križana, ki je na vse strani pošten in narodnen mož ter si popolno zasluži županski stol. On se ni ustrašil »fünfarjev« ter je oskrbel občinske table, slovensko-nemške. Vidno napredujemo. Značajnemu Križanu želimo mnoga leta v prospah lepe občine Ledineka! — Letos nas je toča hudo naklestila, upali smo dobre letine, a nam je Bog »ročko« visoko obesil. Zakaj bi tudi ne, ako pomislimo kakó živimo in nedelje in praznike posvečujemo. O zadevah »Fünferheima« raji zamolčimo in pokrijemo s plaščem krščanske ljubezni; pač pa omenjamo pretečena

leta, v katerih so v nekaterih farah ljudje marljivo ob nedeljah jabolke trgali in v vinogradih grozdje brali; takim svetujem, da naj letos to ponovijo! A Bog je dal spoznati, da mu ono početje ni bilo prav. Še ne davno sem nekje v benediški župniji videl, da je neki brezverniki v nedeljo ob času »Ave Marije« drva vozil. No, le takó naprej; Bog še ima več šib. Tudi v skrunitvi nedelj in praznikov nekateri vidno — napredujejo. — Naj še hončno pristavim, kaj piše »Sonntagsbote« v 19. št. »V okolici Fehring so letos imeli štirikrat točo, ki je mnogo škodovala. A dopisnik pravi k temu, da malo škode povzroči nesreča, poglejmo v nedeljo pri cerkvi, kakó so mladenke oblečene. Rokave imajo takó košate, kakor bi namerjavale vzleteti; vsaka kuhinjska dekla hodi kakor kaka uradniška soproga; kakó je torej s pobožnostjo v cerkvi pri takih modernih damah, ker vedno opazujejo, kakó so druge oblečene!« ... No tudi to bo Bog predrugačil. Upajmo in poboljšajmo se in Bog nam bo zopet dal večji kleb kruha in »ročko« postavil k deblu drevesa. —k—

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so potrdili novo volino postavbo za državni zbor. — Ministerski predsednik, grof Badeni, ima bojda že cesarjevo pooblastilo v rokah, da razpusti državni zbor, ki se danes snide, ako bodo poslanci delali težave proračunu. Pripravljamo se torej na državnozbornske volitve!

Češko. Praška predmestja se v kratkem zedinijo s Prago. — Delavci v delavnicah državnih železnic v Pragi in Bubnah so ostavili delo ali štrajkajo. — Mladocéški državni poslanci so oni dan v Pragi sklenili, da bodo vladi še zanaprej nasprotovali, pa zmerno.

Štajarsko. Volitve za deželni zbor so dokončane. Izvoljenih je 21 nemških liberalcev, 16 nemških nacionalcev, 10 nemških konservativcev, 8 Slovencev, 4 neodvisni nemški kmečki zastopniki in eden »divjak«. Bržčas bodo potegnili liberalci in nacionalci skupaj; potem jo nam Slovencem!

Koroško. V novem deželnem zboru bodo sedeli štirje konservativci, vsi drugi poslanci pa so nemški liberalni nacionalci, ki strastno sovražijo vse, kar je katoliškega in slovenskega. — Pri deželni sodniji je samo eden uradnik, ki popolnoma zna slovenski. Minister grof Gleibach je tudi naš velik nasprotnik.

Kranjsko. Oni dan je bil namesto Kluna za državnega poslanca izvoljen dr. Šusteršič s 161 glasovi; dr. V. Gregorič je dobil 102 glasa. Deželnozbornska dopolnila volitev namesto Kluna bode pa dne 29. okt. — Kmetijsko kemično poskuševališče v Ljubljani je dovolilo poljedelsko ministerstvo.

Primorsko. V Trstu je bila v nedeljo popoldne velikanska procesija s podobo žalostne Matere božje. Udeležilo se je okoli 70 tisoč vernikov, skoro samih Slovencev. — Ko se je grof Badeni mudil v Istri, so Lahoni tu in tam s kamenjem napadali Slovane. Štirje teh surovežev so te dni dobili zasluženo plačilo.

Ogersko. Pri Oršovi so se v nedeljo odprla Železna vrata vpricho svetlega cesarja, kralja srbskega in kralja rumunskega. Vsi navzoči ministri so dobili srbska in rumunska odlikovanja. — Ker se na leto po 30 tisoč mladeničev odtegne vojaški dolžnosti, zato je ministerstvo nastavilo posebne komisarije, ki bodo na prste gledali dotičnim oblastvom.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so dvakrat poslali blagoslov protiframasonskemu shodu v Tridentu, ki se je otvoril v soboto popoldne z velikansko procesijo, ki je trajala čez tri ure.

Italijansko. Poroka prestolonaslednika Viktorja Emanuela s črnogorsko princesijo Heleno bode dne 24. okt. — Roparjev je v tej »blaženi« deželi vedno dovolj, te dni so se na več krajih oglasili, posebno na Siciliji. — Na željo Anglije bode vlada morda že v kratkem poslala precejšno vojsko v varstvo kristijanov na Turškem.

Francosko. Dne 5. okt. pride ruski car Nikolaj II. v Pariz in pojde tudi v poslansko zbornico, kjer se mu bodo poklonili poslanci in senatorji. — Francosko vlada dajo framasoni, sicer si ne bi upal framasonski odbor grajati vlade, ker še premalo zatira katol. cerkev.

Angleško. Prihodnje leto, meseca septembra bode kraljica Viktorija slavila 60letnico svojega vladanja. K 59letnici jej je letos prvi častital ruski car, za katerega prijateljstvo se tudi mogočna Anglija puli.

Nemško. Cesar Viljem mora biti dober prijatelj sultana, ker mu je poslal lepo fotografijo svoje obitelji, in to po zadnjem grozovitem klanju armenskih kristijanov v Carigradu. In cesar Viljem naj bi bil krščanski vladar?

Rusko. Nad Korejo v vshodnji Aziji bode Rusija zanaprej imela tiste pravice, kakor Japonska. — Dozdaj so oblasti hudobne, tudi sebi neljube osebe poslale administrativnim potom v Sibirijo v pregnanstvo. To se pa bode na prigovarjanje sedanje carice v kratkem močno omejilo.

Rumunsko. V glavnem mestu, Bukareštu, so začetkom tega tedna našega svetlega cesarja kralj Karol in njegovi podaniki jako slovesno vsprejeli. Tudi po drugih državah torej čislajo vrline našega predobrotljivega vladarja.

Turško. V Macedonji na več krajih delajo nemir grški nezadovoljneži. Turški vojaki pa se veliko zanje ne brigajo, ampak so požgali te dni v monastirskem okraju več krščanskih vasij. — V Mali Aziji so v minolem tednu Turčini pobili na stotine armenskih kristijanov, posebno v Kajzariji in Germeriku, mesti Egin in Karput pa so požgali. Armenci bežijo v gore, kjer jih čaka zima, glad in mnoge strašna smrt.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navalni na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Prestolonaslednik Štefan je na to dobil Štajarsko v oskrbovanje, Ptuj pa za-se in svojo zalo soprogo Elizabeto, hčer kumanskega kana Kutjana, ki je kmalu potem prišla s sijajnim spremstvom tje in je v gradu stanovala. Pa zaradi nezanesljivih razmer na Štajarskem jej bivanje v Ptuj ni ugajalo. Zato je že v naslednjem letu 1259. s soprogom Štefanom odpotovala nazaj na Ogersko in namestnik čez Štajarsko je postal že večkrat navedeni grof Šubic. Ker pa je tudi zdaj zelo brezozirno vladal, razkačilo je to Štajarce tako, da so za orožje zgrabili in decembra 1259 v 11 dneh Ogre iz dežele izgnali. — le Ptuj še je ostal v njihovi oblasti.

Štajarski plemenitaši, ki so le predobro vedeli, da Ogr ne bodo mirovali, so se na to že v novem letu 1260. obrnili zopet do Otokarja. Ko so torej hoteli Ogr spomladi t. l. pod vodstvom Štefana vdreti na Štajarsko, našli so mejo močno zavarovano; Otokar je bil namreč

še o pravem času tje poslal Otona Hardečkega. Vsled tega so se obrnili na drugo stran ali pred Kroissenbrunnom na Moravskem polju našli so zaslužno plačilo; — bili so popolnoma potolčeni in Štajarska je prišla v last Otokarju.¹⁾

Maja 1270 je umrl ogerski kralj Bela IV., zapustivši že precej pomadjarjeno Oggersko najstarejšemu sinu Štefanu, bivšemu štajarskemu vojvodi. Ta je imel hude, a brezuspešne boje z Otokarjem ter je že čez dve leti (1. avg. 1272) sledil očetu v večnost. Ker je njegov prvorojenec Vladislav, zaradi svoje naklonjenosti do Kumanov, Kumanec imenovan, bil še le 10 let star, polastila se je vlade njegova mati, nam že znana Kumanica Elizabeta ter je z raznimi jerobi iz duhovskega in svetnega stanu vladala tako brezozirno, da je več ogerskih plemenitnikov pobegnilo k Otokarju. To pa je unelo nov boj z Ogrji. Že februarja 1273. l. so na Avstrijsko in Moravsko, pa tudi na slov. Štajar prihrule velike trume ropoželjnih Kumanov, ki so po Dravski dolini drle celó na Koroško ter povsod ropale, plenile in požigale, da je bila groza. Tisoče Slovencev je divji sovražnik vlek na Oggersko, da bi ž njimi obljudil od Mongolov upustošeno deželo. Med Kumani so postali Madjari.

Otokar je sicer že junija t. l. zbral veliko armado, s katero je udaril na Oggersko ter si priboril celo vrsto raznih trdnjav in mest, toda zaradi bližnje volitve rimskega kralja, moral se je kmalu vrniti in hiteti v Prago.²⁾

Dne 29. septembra 1273. l. je dobila nemška država novega vladarja, preslavnega Rudolfa, iz rodbine habsburških grofov, kateremu so pet let pozneje (26. avg. 1278) pomagali zlasti Madjari, uničiti ošabnega Otokarja.

Na Oggerskem so se kmalu na to začele velike homatije, ki so se s tem končale, da je l. 1301. Anžuvinec, Karol Robert, sin Karola Martela, postal ogerski kralj. To je bilo naši domovini le v korist, kajti odslej je imela Štajarska blizu 150 let mir pred divjimi Madjari. Še le l. 1446. so ogerski konji zopet teptali naše zelene livade.

Ogerski gubernator ali namestnik mladega Vladislava »posmrtnega«, Ivan Hunyady, Korvin imenovan, je želeč zmaščevati se nad svojim nasprotnikom, grofom Celjskim, požgal temu mesto Varaždin, potem pa z veliko armado prihrul mimo Borla na Dravsko polje. Ker mu deželni glavar mirnega prehoda proti Celju ni dovolil, temveč je zoper njega celó deželno brambo sklical, začel je Hunyady marca 1446 s svojimi trumami v okolici Ptujja hudo pustošiti. Razdjal je Dornavo in požgal mnogo vasij. Celjski stotnik Janez Vitovec ga je sicer napadal zdaj od jedne, zdaj zopet od druge strani, a vsekako je glavna truma ogerske armade drla naprej proti Slov. Bistrici, katero je z vso silo oblegati začela. Pa Janez Vitovec je še o pravem času tje dospel in oba napada srečno odbil. Med tem je deželna bramba jedno ogersko trumo, ki je med Ptujem in Mariborom ropala, napadla, a Hunyady je prihitel v pomoč, premagal sovražnika in ga prek Drave in Mure zapodil. Potem je poslal sina svoje sestre — »sein schwester suhn Zäckel«, — pravi stara celjska kronika, namreč Janeza Sekelja, s trumo konjikov in pešcev čez Konjice proti Celju, a ker sta tega Friderik in Ulrik Celjski zastavila, užgal je v bližini Celja več vasij ter se vrnil k Hunyady-u. Videč, da Slov. Bistrice ne dobi tako lahko v svojo oblast in da utegne v sredi med deželnimi brambovcem in celjsko armado imeti sitnobe, sklenil je Hunyady z Vitovcem dvodnevno premirje ter je v tem času s svojimi trumami naglo proti Dravi potegnil. Višje Vurberga so Ogrji prebrodili Dravo; kjer jih je

mного utonilo. Potem so napadli Vurberg, a ker se ga niso mogli polastiti, drli so proti Ptujju. Toda tam so našli že pogumnega Vitovca, ki je bil med tem mestu na pomoč prihitel. Zato so, pleneč in požigajoč, hruli v Medjimurje, od tam pa čez Legrad in Koprivnico dalje naprej, njim za petami pa hrabri Vitovec.¹⁾

(Dalje prih.)

Smešnica Ljutomerski šulvereinski učitelj je večer pred volitvijo v gostilnici pri Schramlu učil »Nemec«, kako se izgovarja kandidat dr. Kokošinek. To je bilo sila potrebno; kajti nemški kljun to slovensko ime težko »ven spravi«. — Pa smola! Ko je nemški učitelj imel voliti, imenoval je g. Kočvarja. »Kaj, koga volite vi?« vpraša predsednik. In zdaj začne učitelj kokodakati: »Ne, ne! Jaz volim Ka-ko-ko, ka-ko-ko, Košineka!«

Razne stvari.

Domače. (Sinôde) ali cerkvenega zborovanja se te dni v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru udeležuje 170 častitih gg. duhovnikov, v prvi vrsti župnikov, iz vseh krajev naše lepe škofije. Vse se vrši vsposobno in v najlepšem redu. Milosljivi knezoškof se lahko pred vsem svetom ponašajo s tako jim udano duhovščino.

(Za izpraševatelje) pri župnijskih izpitih so pri sinôdi od mil. nadpastirja bili imenovani ti-le p. n. gospodje: L. Herg, dr. J. Križanič, Jakob Bohinc, Karol Hribovšek, dr. Jož. Pajek, dr. J. Mlakar, Fr. Ogradi, Jož. Herzič, Ivan Skuhala, dr. L. Gregorec, dr. A. Suhač, dr. Fr. Feuš in dr. M. Matek.

(Sveti misijon v Framu) so milostljivi knezoškof dne 27. sept. v pričo 12 duhovnikov in neštevilnega ljudstva prav slovesno sklenili ter pri tej priliki imenovali vlč. g. župnika Simona Gaberca duhovnim svetovalcem.

(Zahvalo) pristrčno milostljivemu knezoškofu, preč. g. č. kanoniku Antonu Hajšku, čč. gospodom misijonarjem in vsem drugim čč. gospodom za požrtvovalni in naporni trud v dobi sv. misijona ponižno izreka cerkveno predstojništvo v Framu: Bog plati tisočkrat!

(Najiskrenejša zahvala) bodi vsem kandidatom, volilcem, govornikom na raznih shodih, sploh vsem, ki so pripomogli k slavni zmagi Slovencev pri deželnozborskih volitvah; na kmetih smo zmagali povsodi, v mestih pa priborili znatno glasov. Vse vkupaj bodi najboljša priprava na odločilni boj v bližnjih državnozborskih volitvah! Živeli Slovenci!

»Slovensko društvo s sedežem v Mariboru.«

(Vlada) bila je Slovincem pri zadnjih volitvah povsodi na Štajarskem nemila, tudi v Celju; novi glavar grof Attems je v kmečki skupini trikrat po dva naša nasprotnika volil v komisijo, pa propal, ker njegovih ljubljencev ni bilo navzočih, v mestni skupini je pa sam svoj glas dal nepostavnemu županu vojniškemu!

(Pri otvorjenju) Železnih vrat pri Oršovi je bilo navzočih tudi deset avstrijskih državnih poslancev, med temi tudi naš vrli poslanec, g. Franc Robič.

(Iz Šoštanja) nas nekdo vpraša: Kdo vè, kakšno ime zasluži tisti mož, ki je pri zadnjih trških volitvah se hvalisal, da je edino on Slovincem pomagal do zmage, zdaj pa z vso močjo proti njim agituje? Kdo vè kako ime zasluži tisti, ki nemčurjem pete liže in jim kaj »naprej piska?« Kdo vè, zakaj tako ljubijo naši »šklafl« prve in druge vrste našega novega Madžareka?

¹⁾ Muchar, Gesch. Steierm., V., 246—283.

²⁾ Muchar, l. c., 353 in Meynert, Gesch. Oesterr., IV., 217.

¹⁾ Krones, Die Freien von Saneck II., 103—106; Muchar, Gesch. Steierm., V., 332—336 in A. J. Caesar, Annales Duc. Styriae, III., 426.

(Pogorel) je 23. dne sept. ob polnoči hlev krčmarja in posestnika Karola Holler iz občine Draženberg v cmureški fari. Ker so ogenj prepozno zapazili, niso mogli živine rešiti ob pravem času. Vlačiti so jo morali iz ognja. Posestnik je izgubil dva vola, tri krave in dva konja. Največja nesreča pa je to, da sta se zelo obžgala tudi dva hlapca, katera sta takoj drugi dan v hudih bolečinah umrla. Ogenj se je unel v listnjaku, in sicer najbrž po nemarnosti kakšnega hlapca, ki je pri nastiljanju kadil.

(Oni ne previdni hlapec), ki je nedavno pri Vojniku povozil staro žensko, se piše Janez Brdovnik iz Stranic, ponesečena ženska pa 76-letna Jera Volavšek iz Celja.

(Otročarijo za Celje) moramo imenovati veliko knjigo, ki so jo izdali nemški pisatelji in risarji, večinoma iz »rajha«, v korist »celjskega studentenheima«.

(Za armenske kristijane) se bojda moli na sinodi, tako vé povedati današnja »Marburgerca«, ter priporoča, naj se ondi moli tudi za zatirane spodnještajarske Nemce. Pri nas zatirani Nemci! Kdo se ne smeje?

(Poročil) se je dne 28. sept. pri Sv. Juriju ob južni železnici g. dr. Anton Mihalič, okrajni zdravnik ljutomerski, z gospodično Matildo Kavčičevo. Častitamo.

(Naši hmeljarji) imajo letos tako po količini kakor po kakovosti pridelka slabo letino. Ne le da je vreme spravljanje zakasnilo, vplivalo je tudi slabo na pridelek. Zgodnji lepi hmelj se sedaj kupuje po 40 do 50 kr. 1 kg.

(Sejem.) Ker v Mariboru ni več živine, bolne na gobcih in parkljih, zato je cesarsko namestništvo dovolilo živinski sejem za prih. ponedeljek. Prihodnjo soboto, dne 3. okt., se v Mariboru tudi odprejo svinjski sejmovi. Naj bode cesarsko namestništvo še drugim krajem tako milostno!

(Maribor je slovensko mesto!) Tako je kričal po ulicah ono večer neki »pijan« slov. kmet, kakor to poroča »Marburgerca«. In vino veritas! Pred meseci sta bila tukaj dva Nemca iz »rajha«, mož in žena, ki sta se na glas hudovala: »Čemu vendar imenujejo Maribor čista nemško mesto, ko skoro vse po ulicah slovenski govori!«

(Še zopet toča!) Dne 24. sept. ob 6. uri zjutraj je divjal vihar in naliv s točo po Škalah in Velenju. Toča je zlasti veliko škode napravila po velenjskih vinogradih.

(»Mariboržanka«) zopet besno napada čast. duhovščino. V nedeljo je udrihala po dveh vzglednih duhovnikih, po preč. g. kanoniku A. Hajšek in vlč. g. duh. svetovalcu Sim. Gabercu. Večina nemških trgovcev v Mariboru prisega na to prusaško cunjo. Gospodje duhovniki, pomnite to pri nakupilih!

(Smrtna kosa) je v Mekotnjaku pri Ljutomeru dne 21. sept. pokosila v obče spoštovanega 60letnega Tomaža Novaka. Bil je zvest naročnik našega lista, več let občinski svetovalec in odbornik, 36 let paznik braneške graščine in 8 let njen oskrbnik. Naj v miru počiva!

(Pojasnilo.) Slavno uredništvo! V 38. številki od dne 17. sept. t. l. Vašega cenjenega lista se bere med raznimi stvarmi novica, ki se začne z besedami »V očitno pohujšanje«. Ker se dotične trditve ne vjemajo z resnico, zato se naj z ozirom na § 19. tis. postave sprejme in v prih. številki na ravno tistem mestu objavi ta-le popravek, oziroma pojasnilo. 1. Neresnično je, da bi se bilo na praznik Male gospojnice v šol. sobah slikalo ter tako delalo javno pohujšanje in bilo Bogu v obraz, kajti ta dan v šol. sobah sploh nihče ni kaj delal, kar se lahko s pričami dokaže. 2. Stavbo novega šol. poslopja je res prevzel g. Fr. Skaza, posestnik pri

Sv. Martinu pod Šalekom, kajti je bil on edini, ki je prišel k zmanjševalni dražbi, da-si se je bil dan dražbe po časopisih in tudi pri domačih cerkvah razglasil. Povemo pa tudi očitno, da je s podjetnikom popolnoma zadovoljna občina in kraj. šol. svet, da se stavi šol. poslopje po vsem solidno, da je on dal tukajšnim ljudem dovolj zaslužka in se torej podvzete stavbe po njem nikakor »škandalozno« imenovati ne more in tudi ne sme. — Krajni šol. svet v Mozirju, dne 19. septembra 1896. — Načelnik: Alojzij Goričar.

(Plašč po vetru.) Dne 8. sept. je g. Dragotin Hribar rekel na shodu v Mozirju, da je pripravljen najostrejšo pokoro delati, ako se je kaj zoper duhovščino pregrešil; dne 20. sept. pa je že udrihal v Litiji, ob Svetčevi 70letnici po »klerikalcih in kaplančkih«. Govoril je ondi baje v imenu štajarskih Slovencev. Zoper takega »zastopnika« mi najodločneje protestujemo.

(V Rogatcu), ki ima sedaj 600 prebivalcev, so pred 60 leti bile samo štiri osebe, ki so znale nemški. Letos pa je pri deželnozborskih volitvah slov. kandidat ondi dobil samo tri glasove. Žalostna nam majka!

(Morilec znorel?) Dne 25. sept. so pripeljali iz Celja v Ljubljano Pavla Fermeta, ki je bil na smrt obsojen zaradi groznih umorov na Trojanah in pri Vranskem, da ga preišče zdravnik, ker se domneva, da je Ferme blazen.

(Požar.) Dne 23. sept. je na Humu pri Ormožu zgorel škedenj kmetu Mih. Ivanuši. K sreči je pihal jug in prišli so ljudje z njiv, da so rešili druga poslopja in žitnico. Ivanuša je bil zavarovan pri »Slaviji«, a ima vendar mnogo več škode. Najbrž so užgali otroci. — Isti dan je tudi v Ormožu pri »ciglencih« pogorela zaran neka streha, katero pa so hardečki gasilci pogasili, predno so »priforali« ormoški »fajerberci«.

(Samomor.) Dne 19. sept. se je ustrelil 21letni Alfonz Lah, uradnik užitninskega davka, v neki gostilnici v Mariboru. Uzrok samomora je neznan.

(Ubegel prisilni delavec.) Dne 25. sept. so mislili 21letnega, malovrednega Antona Rotovnika, rojenega v slov.-graškem okraju, spraviti iz Spod. Dravograda po železnici v prisilno delavnico v Messendorfu pri Gradcu. Toda malopridnež, dasi je bil uklenjen, je žendarjem pobegnul iz čakalnice, da se ne ve kam.

(Na protiframasonski shod) v Tridentu, ki se je te dni vršil, je šel iz Maribora kot zastopnik mil. knezoškofa preč. g. kanonik dr. Ivan Križanič.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Vincenc Plaskan, župnik v Zibiki, je dobil župnijo Sv. Jurija ob južni železnici. — Č. g. novomašnik Franc Kosel pride za duhovnega pomočnika na Dobrno.

(Društvene.) (Celjski Sokol) si namerava omisliti društveno zastavo, ki bode ponosno plapolala po »nemškem« Celju. Vsled tega vrli Sokol prosi slov. domoljube za radodarne prispevke.

(Majšberško bralno društvo) lepo napreduje; šteje že 60 rednih udov in okoli 20 podpornikov. Veselice studeniškega bralnega društva na Ptujski gori se pa iz tehničnih uzrokov ni moglo udeležiti.

(V Žalcu) bode namesto dne 27. sept. prih. nedeljo, dne 4. oktobra popoldne ob 3. uri dirka. Premije so letos visoke. Kdor se hoče dirke udeležiti, naj se oglasi vsaj do dne 3. okt. do 6. ure zvečer.

(Ptujске dijaške kuhinje) odbor je imel prvo sejo v novem šolskem letu, v kateri je 17 dijakom dovolil ali za vsaki dan ali vsaj za večino dni v tednu poldansko hrano. Ob enem je povabil namesto umrlega prof. g. Kunsteka in bivšega č. g. vikarija M. Črnkota v odbor dva nova odbornika in sicer č. g. Fr. Moravca in g. J. Sedlaček-a, tajnika posojilnice. — Odbor naznanja to p. n. rodoljubom s prošnjo, da ne pozabijo

tudi v novem šolskem letu našega društva ter ga podpirajo po svojih močeh v prosep slovenske učeče se mladine.

(Otvoritev »Mozirske koč«) na Golčki planini nad Mozirjem vrši se v ponedeljek, dne 5. oktobra. Odhod iz Mozirja ob 7. uri zjutraj. Ob 11. uri dopoldne slovesno blagoslovljenje nove planinske koč. »Savinska podružnica Slov. planinskega društva« vabi tem potom najuljudneje vse svoje p. n. člane in prijatelje planinstva k tej slovesnosti.

Iz drugih krajev. (Mesec oktober) so tudi letos sv. oče, rimski papež s posebnim pismom posvetili Devici Mariji z željo, naj se tudi letos vsepovsodi opravlja roženvska pobožnost.

(Božja kazen.) Mornar Anton Makijanič s Hvara, vrnivši se iz Amerike, pripoveduje s prisego, da je videl v mestu Galvis nesrečneža, ki je bil s puško ustrelil v razpelo. Bogokletnik se je v istem trenutku udril živ v zemljo, kjer se nahaja še vedno. Že je minolo od tedaj 6 mesecev, a nesrečnež niti ne je, niti ne pije. Skušali

so izvleči ga, toda pokazalo se je, da je to nemogoče. Živo pokopani ničesar ne govori, le tu pa tam vsklika: »Gorim! Izgarjam!«

(Na drevesu umrl.) Dne 17. sept. je šel 77letni Janez Marolt v Korenem blizu Ljubljane v svoj sadunosnik, da bi hruške potrgal. Ko nekaj pozneje pride njegov sin na vrt, najde očeta na drevesu mrtvega, med vejami z glavo navzdol visečega. Bržčas se je starček spodrsnil in ubil.

(Ženski shod) je bil te dni v Berlinu. Iz vseh krajev sveta je prišlo kacih tri tisoč, seveda gosposkih žensk, ker druge ne utegnejo. Zborovale so 8 dni, in govorov je bilo 96. To vam je bilo klepetanja!

(Iz Ljubljane.) Današnji številki smo priložili prospekt g. Trnkóczy-ja, lekarnarja v Ljubljani, in nanj vse čč. bralce s tem opozarjamo.

Loterijne številke.

Line 26. septembra 1896: 30, 87, 85, 33, 40
Trst » » » 58, 1, 42, 71, 28

Kdor si hoče eksistenco oskrbeti,
Kdor hoče zaslužiti denar,
Kdor hoče pri gospodarstvu varčevati,
naj kupi: 2-6

Pauly-jevo knjigo receptov,

ki obsega nad 1000 receptov, kako je lahko in po ceni samemu pripraviti — brez aparatov in strojev — vse le mogoče reči za dom in trgovino, nadalje vse vrste likérov, žganih pijač, balzamov, životnih esenc, skrivnostnih pomočkov, kisa, medicine, mošta, 17 vrst različnih vin, vina iz jagod, piva, vkuhanega sadja, peciva, zdravil za ljudi in živino, mila, pomade, črnila, gorčične vmake itd. itd. Da je knjiga dobra in rabljiva spričuje to, da je bila na razstavah v Zagrebu, Aradu, Gradcu, Strasburgu in Temešvaru odlikovana z veliko srebrno svetinjo. Knjiga obsegajoča 320 strani stane broširana 2 gl. v platno vezana 3 gl. in je zakladnica za vsako obitelj, neobhodno potrebna vsakemu krčmarju in trgovcu. Dobi se pri **Maksu Pauly v Köflach-u** (Štajarsko).

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkajoče in bolečine olajšajoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gl. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gl. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franko.

Benedikt Hertl, vlastitelj grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Stajerskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.
Maribor: Al. Quandest, Gospoška ulica. 19

Minuendo-dražba

za stavljenje nove mežnarje v Ljutomeru bude v nedeljo, dne 4. oktobra ob 3. uri popoldne; udeležniki morajo položiti 300 gl. vadija, in si lahko že poprej pregledajo načrt, proračun in pogoje pri načelniku konkurenčnega odbora g. Ivanu Vaupotiču.

Konkurenčni odbor v Ljutomeru, dne 22. septembra 1896.

2-2 Ivan Vaupotič m. p., načelnik.

Kovaškega mojstra

takoj sprejme Franc Pungartnik v Hočah.

Učenec s primerno šolsko omiko se sprejme v mesarijo pri **Fr. Grad, Braslovče** v Savinjski dolini. Pogovor ustmeno ali pismeno. 1-2

Veliko vinsko prešo

po ceni prodaja **Ana Tieber** na Laškem (Markt Tüffer). 1-2

Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante. 2

Mala zidana hiša

prav blizu Maribora z 2 sobama in 2 kuhinjama s kletjo se prav po ceni prodaja. Naslov pove upravnistvo tega lista. 2-2

Živinski sejem, ki je tukaj vsako leto dne 4. oktobra, t. j. na dan sv. Franciška, bude letos po dovoljenju visokega c. k. nameštništva v Gradcu v ponedeljek, dne 5. oktobra 1896, kar se s tem naznanja občinstvu.
Trški občinski urad Sv. Lenart v Slov. gor., dne 28. sept. 1896.
Župan: Mravljak.

Kathreiner
KNEIPPOVA SLADNA KAVA.
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom:
Kathreiner

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga: **Dunaj.** Podružnica: VII $\frac{1}{2}$ Stiftgasse 19. I., Graben 10.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“.

Priloge za kavarnarje, sladničarje, gostilničarje, mesarje, sedlarje; peronosporiškopilnice, patent Schindler. 13

Velečastiti duhovščini

se naznanja, da je ravnokar izšla v Gradcu latinska knjžica: **Divina Maiestas Verbi incarnati Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi elucidata ex libris novi testamenti. Selectio facta per Mich. Lendovšek**, parochum Lavantinum. Cum permisso superiorum. Graecii 1897. Typis et sumptibus „Styriae“. Mala 8° str. XVI. in 79. V sedmih poglavjih z naslovi: 1. Mysterium Incarnationis magnum. 2. Divinitas Verbi incarnati. 3. Regnum Ipsi. 4. Potestas universalis. 5. Gloria et maiestas Domini nostri Jesu Christi. 6. In Ipso omnis salus et gratia. 7. Dominus Jesus via, veritas et vita nostra; so razvrščeni najlepši dotični izreki sv. pisma nove zaveze — prečedežno berilo, ki z neustavljivo močjo premaguje srce pazljivega čitatelja. Pač res da, kakor navaja izdatelj I. Petr. 1, 25: Verbum Domini manet in aeternum; hoc est autem verbum, quod evangelizatum est in vos. Le vzemite in berite! Mi pa že koj danes dostavljamo željo, naj bi se brž ko brž priredila tudi slov. izdaja te resnično neprecenljive zbirke! — Cena: jedna krona. — Dobiva se tudi pri g. izdatelju v Makolah.

Vsled tehniških preizkav o vrenju se **mošt iz grozdja, sadja in jagod** zdadno zboljša, ako se vrenje pouspeši z očiščenimi drožmi **mošta in grozdja, sadja in jagod**.

Ti pridelki se odlikujejo po večji trpežnosti, večjem alkoholu in boljšem okusu. **Mošt iz sadja in jagod** je precej vinskemu moštu podoben. Kar se za očiščene droži že izda, ne pride v poštev z dobičkom.

Podpisani je leta sem poučeval razne vinske droži, ter prodaja vino- in sadjerejeem očiščene droži. Droži se posebno varno kot vrejejoče razpošiljajo in je zaračunim, kolikor jih je po pridjanem poduku potrebno za vrenje 10 do 12 hektolitrov mošta, po 3 gld. Kdor več potrebuje, se mu, kolikor jih je treba za 10 do 12 hl, zaračunijo znatno ceneje. — Knjžice o rabi očiščenih drožij pošiljam za-stoj in franko.

Ker je o branju mnogo naročb, prosim, naj se očiščene drože že zdaj naročijo, da bom pravočasno poslal, in doda, do kdaj jih naj pošljem.

Prosim, naj se posestniki o važnosti očiščenih drožij prepričajo ter se s svojimi skušnjami priporočam:

Kemični laboratorij dr. Oskarja Bernheimer 2-2

Oddelek za očiščevanje drožij
Dunaj, I., Rauhensteingasse 5.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsaki dan za **zobobolne** od 8.—12. in od 2.—5. ure.

v **lastni hiši**

vrtno ulice (**Gartengasse**) št. 9 v Celji.

Ustavlja **umetne zobe** in **zobovje** z **zlato**, **kavčuk** ali **platino** podlago in plombira z zlato itd. po amerikankem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delom. Zobovje ne ovira čisto nič žvečenja ali govorjenja. 10—12

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleštnike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 34

Čislane hišne gospodinje!

Kupujte samo

6—11

pravo Ölzevo kavo.

Zakaj?

Zato, ker po nji dobi kava prijetno dišavo in lepo zlatorujavo barvo; zato, ker je po preiskavi cesarskega svetnika gosp. **dra. Englinga** iz najboljih surovin skrbljivo narejena. — Zato, ker je **izdatna**. — Zato, ker je ta kava prijetna in užitna hrana.

Da se pri kupovanju **ne motite**, pogledajte vselej točno na ime **bratje Ölz.**

— **Na prodaj je v vseh boljših štacunih.** —

P. N.

Štejem si v čast, s tem uljudno naznanjati, da sem svojo službo, v kateri sem bil s početka firme Dragotin Hribarja v Celji, s 1. septembrom t. l., popustil in v **Celji, Glavni trg št. 2. nasproti „Traun in Stiger-ju“**

trgovino z **nirnbërškimi, galanterijskimi, drobnimi in pletenimi blagom ter igračami** na veliko in drobno ustanovil.

Mnogoletna skušnja, temeljita znanost v tej stroki in zadostno premoženje, kakor tudi z mogoče malimi stroški obilen promet doseči, me usposobljajo, da morem gledé bogate izbire vedno solidnega blaga in kar mogoče nizkih cen ustrezati vsem željam.

Uljudno s tem naznanjujoč odpretje svoje trgovine, prosim vsakega, prepričati se o moji solidnosti, in se podpizem Z odličnim spoštovanjem

P. Kostič.

Karol Tratnik,

pasar in srebrar

stolne ulice v **Mariboru** (**Domgasse**) št. 1.

priporočam se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom za naročila

cerkvenih orodij in posode,

katere izdelujem iz **zlata, srebra ali bronza**, ali iz **pozlačenih ali posrebrenih** družih kovin na primer: **monštrance, kelihe, ciborije, lustre, svečnike, križe** itd. v različnih slogih po naj-novejših uzorcih in po najnižjih cenah.

Staro cerkveno orodje in posodo posebno dobro popravljam, **pozlatim ali posrebrim v ognju.** 11—12

☛ **Za vse svoje izdelke jamčim.** ☛

!! Svoji k svojim!!

